

Валентина Стекольщикова

*кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, завідувачка
кафедри журналістики та філології ПЗВО «Міжнародний класичний
університет імені Пуліпа Орлика»*

Марія Хаміцевич

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ПЗВО
«Міжнародний класичний університет імені Пуліпа Орлика»*

ВІЙСЬКОВА ТЕМАТИКА У СТРІЧЦІ НОВИН ОНЛАЙН-МЕДІА «МИКВІСТІ»: КОНЦЕПТОЛОГІЯ, АКТУАЛЬНІСТЬ, РЕГІОНАЛЬНІСТЬ

В умовах повномасштабної війни воєнна тематика посідає ключове місце у стрічках українських онлайн-медіа, зокрема регіональних. Актуальність її дослідження, аналізу, систематизації зумовлена не лише суспільною значущістю війни, як домінантного інформаційного чинника, а й необхідністю осмислення специфіки подання воєнних новин у регіональному медіапросторі, де інформація безпосередньо пов'язана з безпекою аудиторії. У цьому контексті показовим є миколаївське онлайн-видання «МикВісті», що функціонує в умовах прифронтового регіону та формує власну модель висвітлення війни.

Теоретичним підґрунтям аналізу є праці, присвячені військовій комунікації та медіадискурсу війни. Так, П. Мельник визначає військову лексику як лексичну одиницю, що номінує конкретного референта у сфері офіційної військової комунікації [1, с. 138], підкреслюючи її значущу роль у формуванні смислів воєнного дискурсу. Дослідники медіа також наголошують, що в умовах війни новинний контент має поєднувати інформативність із соціальною відповідальністю та дотриманням професійних стандартів.

Із лютого 2022 року відбулася суттєва трансформація тематичного наповнення медіа: домінантною стала інформація про воєнні події. Особлива увага зосереджується на висвітленні ситуації на фронті, діяльності волонтерського руху, житті переселенців, проблемах мешканців українських населених пунктів, а також реакції світової спільноти на події в Україні [4, с. 2].

Будь-яка інформація в ЗМІ повинна відповідати таким стандартам, як оперативність, точність, достовірність, повнота викладу, відокремлення фактів від коментарів та зрозумілість мови [3, с. 21]. Для регіональних онлайн-медіа ці вимоги набувають особливої ваги, оскільки новини про воєнні події безпосередньо впливають на поведінкові та емоційні реакції місцевої аудиторії.

Військова тематика у «МикВісті» вибудовується навколо низки базових концептів, серед яких домінують «війна», «безпека», «загроза», «оборона», «наслідки обстрілів», «життя цивільного населення». Значна частина матеріалів має прикладний характер і зосереджується на повідомленнях про ракетні та дроніві атаки, пошкодження інфраструктури, роботу екстрених служб, рішення військових адміністрацій. Актуальність новин забезпечується оперативністю публікацій та їх прямою прив'язкою до поточної безпекової ситуації в регіоні, що відповідає особливостям новинного дискурсу воєнного часу.

Регіональний вимір військової тематики виявляється у фокусі на подіях Миколаївської області та півдня України, персоніфікації новин через коментарі місцевої влади й акцентуванні на впливі війни на повсякденне життя громади. Такий підхід, за спостереженнями дослідників регіональної журналістики, сприяє формуванню довіри до медіа та посиленню відчуття причетності аудиторії до спільного інформаційного простору.

Сучасні виклики журналістської діяльності підкреслюють необхідність ефективної роботи з різними джерелами інформації. Дослідники зазначають, що, якщо висвітлення в медіа російської агресії проти України в перші місяці визначало порядок денний більшості світових редакцій та становило центральну точку медіадискурсу, то після року війни спостерігалася явна «втома» від інформації про війну та зменшення кількості згадок. Дослідниці також наголошують, що під час збройних конфліктів медіа виконують не лише основні автотелічні функції, а й відіграють роль «будівельників мостів» або системи раннього попередження. Попри зниження рівня довіри до традиційних медіа, у кризові періоди вони залишаються першочерговим джерелом інформації [5, с. 135].

В умовах війни військова тематика стає домінантною у стрічках новин українських онлайн-медіа. Водночас головна місія масмедіа в надзвичайно складних умовах сьогодення полягає у підтримці морального духу суспільства, допомозі вистояти та зберегти стійкість [5, с. 78].

Регіональні онлайн-медіа адаптують військову тематику до локального контексту, зосереджуючись на безпеці громад і регіональних наслідках війни. Згідно з кваліфікаційною роботою про українські медіа, воєнна тематика домінує в структурі новинної подачі. В умовах сучасної гібридної агресії та інтенсивних інформаційних протистоянь медіа перетворилися на один із ключових інструментів впливу на колективну свідомість [2, с. 16].

Якщо говорити про військову тематику (новини з фронту, обстріли, мобілізація, допомога ЗСУ та наслідки бойових дій) у виданні «НикВести» за останній місяць, то картина виглядає зовсім інакше.

Ось приблизна статистика на основі моніторингу контенту миколаївських медіа: близько 65–75% усіх публікацій так чи інакше пов'язані з війною: обстріли та руйнування ~30% (Миколаїв та область залишаються прифронтовим регіоном, тому це пріоритет); зведення з фронту та ППО ~20% (особливо ситуація на Південному напрямку); соціальні наслідки ~15% (виплати ВПО, відновлення житла, гуманітарна допомога); мобілізація та правові питання ~10% (аналіз нових законів, робота ТЦК).

Оскільки «НикВести» є регіональним медіа, вони зараз майже не пишуть «чистих» цивільних новин. Навіть теми бюджету, ремонту доріг чи освіти майже завжди розглядаються через призму воєнного стану або видатків на оборону.

Якщо порівнювати з початком повномасштабного вторгнення, цей відсоток трохи знизився (тоді було 90%+), але війна залишається головним лейтмотивом 3 із 4 новин на ресурсі.

Узагальнюючи, можна дійти висновку, що військова тематика у стрічці новин онлайн-медіа «МикВісті» має системний характер, поєднує загальнонаціональний воєнний контекст із чітко вираженою регіональною специфікою та виконує не лише інформативну, а й соціально орієнтовану функцію. По-друге, концептологічна структура воєнного контенту видання формується навколо безпекових викликів регіону, що визначає тематичні пріоритети та тональність подачі новин.

Список використаних джерел

1 Мельник П. П., Юрковська М. М. Визначення поняття військової лексики та підходи до її вивчення. *Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2021. Том 2. № 13. С. 138.

2 Пиріг І. А. Українські медіа в умовах воєнного стану (2022–2024): кваліфікаційна робота. *Національний університет «Львівська політехніка»*. 2025. С. 16.

3 Петрів Т., Сафаров А., Сюмар В., Чекмишев О. Засоби масової інформації: професійні стандарти, етика та законодавчі норми. Київ: Нічлава, 2006. 100 с.

4 Чередник Л. А. Діяльність українських масмедіа під час російсько-української війни. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2022. № 2. С. 75–81.

5 Ярошенко О. Академічні та медійні наративи про війну Росії проти України. *Наукові записки інституту журналістики*. 2025. С. 135.